Rolul bibliotecii în cadrul comunităţii

CRISTINA DUMITRU
Casa Corpului Didactic, Mureş

Gradul de cultură şi civilizaţie al unei colectivităţi a fost şi rămâne condiţionat de instituţiile sale. Biblioteca se înscrie între cele cu importanţă civilizatoare mai presus decât altele, fiind suma cunoştinţelor umane la un moment dat.

Funcţiile actuale ale bibliotecilor se extind şi se diversifică în permanenţă, în timp ce continua democratizare a proceselor sociale modifică modelul tradiţional de organizare a spaţiului, fiind necesare zone special amenajate pentru activităţi de socializare, de atenuare a sentimentelor de izolare, generate de viaţa curentă.

O politică culturală adecvată, care funcţionează pe principiul accesului liber şi egal la informaţie şi la experienţele culturale ale tuturor membrilor societăţii, ar ajuta mult bibliotecile în demersul lor.

Biblioteca îşi propune să găsească noi metode de punere în valoare a potenţialului propriu, astfel încât infinitatea de cunoştinţe şi experienţe umane existente în colecţiile proprii să ajungă la beneficiari, reuşind să ofere acestora noi mecanisme de raportare la mediul social, economic, tehnic, politic, în care trăiesc.

Biblioteca mileniului trei devine un spaţiu atractiv pentru viaţa comunităţii, adoptând o atitudine practică, dinamică, receptivă la nou şi flexibilă, facilitând accesul la întregul capital de informaţii al societăţii umane. Percepţia publicului asupra serviciilor de bibliotecă modernă se va schimba rapid, propulsând-o în poziţia de centru cultural al comunităţii în care funcţionează.

Rolul personalului în formarea percepţiei şi a experienţei utilizatorilor nu trebuie subestimat. Bibliotecarul este primul punct de

BDD-A19356 © 2006 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:53 UTC)

contact cu serviciile bibliotecii, iar o experienţă negativă poate influenţa percepţia utilizatorului asupra serviciilor oferite. Conştientizarea acestuia asupra rolului său determinant în promovarea serviciului public este foarte importantă: un comportament profesional adecvat creează o satisfacţie individuală celui care apelează la un serviciu anume, el fiind tentat să revină.

Biblioteca poate interveni în formarea percepţiei utilizatorului prin modalităţi de cunoaştere, şi chiar de modificare a acesteia, cu scopul de a oferi o imagine realistă a serviciilor. Comunicarea şi prezentările publicitare adecvate pot crea o imagine pozitivă, care să fie utilă atât comunităţii cât şi utilizatorului individual. Controlul asupra percepţiei poate induce şi un control asupra expectanţei, în măsura în care cele două dimensiuni interacţionează permanent, iar comunicarea bibliotecă - societate este un proces continuu.

A fi bibliotecar: meserie ori profesiune ?

Prin vechimea şi importanţa profesiei, bibliotecarul are o recunoaştere de facto din partea opiniei publice. El este preţuit pentru munca sa, dar continuă să fie considerat în multe privinţe un „auxiliar" al altor profesii. Munca bibliotecarului este considerată nobilă, de mare elevaţie spirituală, dar statutul său profesional, chiar social îl menţine la periferia sistemului recunoscut de valori.

Bibliotecar - o ocupaţie ca oricare alta. El a cuprins toate datele pe calculator, catalogând tematic, dar şi alfabetic. El este cel ce-ţi poate oferi o informaţie în plus despre oricare volum şi cel care te antrenează în activităţile culturale ale bibliotecii, o lansare de carte, un colocviu pe diverse teme actuale: sociale, politice, o discuţie cu un cunoscut critic contemporan, o comemorare a unui mare poet, o întâlnire cu scriitori, un cenaclu pentru tinere talente.

Bibliotecarul mai are o serie de alte activităţi pe care cititorul nu le ştie: evidenţa zilnică a cititorilor, prelucrarea tranşei de cărţi nou achiziţionate, înregistrarea lor în registrul inventar, pregătirea individuală,

BDD-A19356 © 2006 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:53 UTC)

realizarea unor expoziţii de carte, scrierea unor studii referitoare la bibliotecă - pagini ce vor fi înserate într-un volum ce comemorează zilele bibliotecii.

A fi bibliotecar înseamnă să lucrezi cu publicul, să te adaptezi unor condiţii de lucru, să fii veşnic surâzător şi amabil!

A fi bibliotecar înseamnă pasiune, răbdare, pricepere, pregătire, aplomb. Amabilitate, respect, bunătate, bun-simţ, infinită bună dispoziţie - iată primele arme ale bibliotecarului.

A fi bibliotecar înseamnă stăruinţă şi entuziasm, cultură şi informaţie, spirit creator şi perseverenţă.

Poate, de aceea, în ciuda aparenţelor, a fi bibliotecar înseamnă **profesiune**, şi nu **meserie**, aşa cum se grăbesc unii s-o categorisească.

Bibliotecarul lucrează pentru alţii, învaţă mereu să-şi construiască relaţia cu oamenii pentru care lucrează. Eforturile sale intelectuale şi fizice rămân undeva în spatele rezultatelor elevului, profesorului, cititorului în general. El personalizează spaţiul bibliotecii cu experienţa sa, cu personalitatea sa, cu pregătirea sa profesională, cu respectul pentru sine şi pentru profesia aleasă. Suprema creaţie a bibliotecarului este, însă, *biblioteca.* El îi determină conţinutul şi liniile de forţă după care se orânduieşte materialul amorf al colecţiilor, de aceasta depinzând accesibilitatea bibliotecii.

Nu putem să ne închipuim lumea fără biblioteci şi, implicit, fără bibliotecari, deoarece bibliotecarul este prietenul cărţilor, el apără cărţile de stihiile naturii, dar şi de furia oamenilor ajunşi în vârful ierarhiei sociale şi care consideră că nu mai au nevoie de biblioteci.

Biblioteca este o instituţie de cultură, de care beneficiază cei mai diferiţi cititori, de la cel mai complex din punct de vedere intelectual la cel mai simplu om care doreşte să citească ziarele săptămânal, de la cel mai mic lector din clasele primare, la cel mai în vârstă etc.

Biblioteca creează acea atmosferă solemnă, sobră, de studiu, iar Bibliotecarul este specialistul care te îndrumă în *Lumea* atât de minunată a cărţilor.

Bibliotecarul este într-o continuă perfecţionare, desfăşoară o muncă asiduă, învăţând, în acelaşi timp, despre noile tehnologii informaţionale.

BDD-A19356 © 2006 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:53 UTC)

Iată, deci, că avem de-a face nu numai cu o ocupaţie pur şi simplu, ci cu una dintre cele mai frumoase, mai distinse, mai nobile: **profesiunea de bibliotecar**.

O bibliotecă nu este un depozit inert, o comoară îngheţată de valori nebănuite cuprinse sau expuse sistematic pe rafturi, un templu babilonic care s-a înălţat de la unicatele manuscriselor, incunabulelor legate în lanţuri pentru a nu fi prădate în Evul Mediu, până la milioanele de exemplare, pe care le numără acum orice mare instituţie similară din lume. O bibliotecă este un templu al lecturii, al discursului în tovărăşia celor mai de seamă spirite ale culturii universale, de la îndepărtata Antichitate până la ultimii contemporani.

Biblioteca trebuie să fie un for de comunicare între cititor şi aceia care creează sau pun în circulaţie cărţile.

Bibliotecarul este un element stimulator, care nu se mărgineşte a fi numai custode al depozitului de gândire şi artă, ci caută să fie un difuzor al culturii ce sălăşluieşte în incinta instituţiei cărţilor; el nu este un funcţionar pasiv, ci un factor stimulator, care caută, cu orice prilej, să pună în mişcare cartea. El este un îndrumător al cititorului începător pe care îl poate modela prin sfaturile sale, în procesul evolutiv al lecturii, având mereu în faţa ochilor, poate cea mai cuprinzătoare definiţie a actului magic al lecturii, pe care a dat-o cronicarul român Miron Costin: „*... că nu iaste altă şi mai frumoasă şi mai de folos în toată viaţa omului zăbavă, decât cetitul cărţilor...*"

Bibliotecarul trebuie să ducă o muncă într-adevăr diferenţiată în raport cu profilul bibliotecii sale şi al cititorilor care o frecventează. Corelând structura fondului de publicaţii cu setea şi necesităţile de lectură ale cititorului, bibliotecarul utilizează cele mai variate modalităţi de activare specifică, totdeauna determinate de voinţa dezvoltării armonioase a personalităţii umane. Aria lui de investigaţie trebuie să fie servită de cele mai moderne mijloace ale informării, graţie cărora ele trebuie să poată pune la îndemâna cititorului ultimul document, ultima cercetare.

Un bibliotecar trebuie să fie el însuşi un mare pasionat cititor. El trebuie să aibă permanent în vedere faptul că primirea cititorilor reprezintă o

BDD-A19356 © 2006 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:53 UTC)

componentă esenţială a muncii sale, pentru că de modul în care cititorii sunt primiţi depind numeroşi factori legaţi de bunele raporturi ale bibliotecii cu utilizatorii săi. În relaţia cu cititorii este extrem de important aspectul uman. O bibliotecă, chiar cu acces liber, dar fără bibliotecar este tristă şi rece.

Dialogul cu cititorii este un lucru de care trebuie să se ţină seama în permanenţă. Primul contact are o importanţă deosebită pentru că acesta contribuie la fixarea imaginii bibliotecii în spiritul noului beneficiar. O primire proastă are efecte dezastruoase şi de lungă durată. Pentru o bună primire a cititorului nu există reguli, ci exigenţe umane. Bibliotecarul trebuie să dovedească tact, să cunoască psihologia cititorului, să fie discret, să aibă disponibilitatea şi calmul de a-1 asculta pe acesta.

Serviciile culturale în general, serviciile de lectură,mai ales, prin finalităţile lor educative, satisfac nevoi şi aspiraţii ale indivizilor şi grupurilor sociale în perspectiva devenirii umane.

Mircea Eliade scria: „*Cetim ca să trecem examene (deci lectura studiu), ca să omorâm timpul (lectura de loisir) sau cetim din profesiune (deci lectura informativă).*" Lectura ar putea fi un mijloc de alimentare spirituală continuă, nu numai un instrument de informaţie sau de contemplaţie.

O concluzie importantă este că accesul la o colecţie diversă şi mare din bibliotecă este unul din elementele esenţiale în încurajarea copiilor să citească ca şi faptul că motivaţia lecturii este determinată de cunoaşterea acelor cărţi care au un rol modelator asupra comportamentului. Există o relaţie directă între modul cum este stimulată motivaţia lecturii în şcoală şi opţiunile pentru lectură ale elevului.

Cartea, ca element component al culturii unei naţiuni, face parte din acele bunuri a căror valoare se defineşte prin relaţia ei cu publicul (utilizatorul).

Citind o carte, fie ea cu conţinut istoric sau literar, tehnic sau ştiinţific, fiecare simţim că realizăm o punte între oameni, generaţii, epoci şi popoare. Cartea ne îmbogăţeşte, ne transformă, ne face să acumulăm comorile lumii trecute, prezente şi viitoare, în timpuri şi spaţii diferite. Prin

BDD-A19356 © 2006 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:53 UTC)

carte cunoaştem, depăşim orizonturi noi, progresăm şi ne înflorim sufletul, mintea, viaţa şi spiritul nostru.

În epoca informaţională, lupta dintre Galaxia Gutenberg, a cuvântului şi comunicării scrise, şi cea a Galaxiei Marconi, a informaţiei rapide, vizual – auditive, duce la şi va determina perfecţionarea fiecăreia: a tehnicii de realizare a cărţii ajungându-se la cartea electronică şi la elemente vizual - auditive din cele mai sofisticate. Conlucrarea celor două galaxii va duce la aprofundarea, profesionalizarea preocupărilor intelectuale, la dezvoltarea eu-lui, la acel homo tehnicus caracterizat prin dualitatea structurii sale: raţional - scientistă şi sensibilitatea spiritului - estetică. Cartea are la bază elementul extraordinar al posibilităţii de reflecţie. Lectura protejează independenţa gândirii umane, este mod de cunoaştere, perfecţiune în gândire şi simţire.

Cartea - ca manieră specială de a trăi - a constituit de la apariţia ei - un mediu optim de comunicare între oameni, o cale puternică de transmitere de la un timp la altul, de la o societate la alta, de la un popor la altul, a valorilor culturale, ştiinţifice, artistice, zămislite în fiecare colţ din lume. Cartea a fost, este şi va fi un liant ce creează, dezvoltă şi menţine multitudinea şi varietatea relaţiilor interumane, pe care se sprijină existenţa socială.

Library' s Place Inside the Community

Abstract

The paper is trying to emphasize the librarian occupation, considering it not just a job, but a calling. The librarian is the first person somebody sees when entering the library; thus, he is first responsable, through his attitude and dedication, for the image he creates for the library.

The librarian is also responsable for the better organization of the library space and collections. He must read for the others, learn for the others and be prepared to answer all the questions that readers might have.

BDD-A19356 © 2006 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:53 UTC)